

СПАДАРОЖНИКАВАЕ!
● БТ, РТР,
Астанкіна, НТВ
С.-Пецярбург,
Польща-1,
Польща-2.

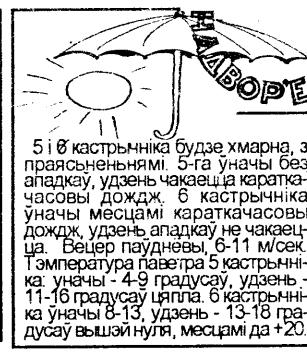
ДЗЯРЖАУНЫ ПЕРАВАРОТ
Ціадважыца на яго А.Лукашэнка? 19 кастрычніка, калі Лукашэнка будзе праводзіць свой канерэс, мы правядзем альтэрнатыўны кангрэс... Мы заслікім грамадзян Беларусі выступіць у зборону Кангрэсу, супраць дыктатуры. (Чытайце інтар'ю злідэрам фракцыі «Грамадзянскае дзеяньне» сп. Станіславам Багданкевічам)

ст. 2

ЗДАРЭНЬНІ
Странаша трагедыя скалыхнула ў канцы мінулага тыдня Астравець... Жыцьці трох чалавек забрала аварыя, якая здарылася на шашы Менск-Горадня... Жыхарка пасёлка Фабрычны нэбывае ў неядомых на вул. Ажэшкі ў Горадні 250 «зялёных»... Міліція вядзе вышук скрадзеных... пчолаў.

ст. 8

5 і 6 кастрычніка будзе хмарна, з пралівчымі 5-6 градуса без зінку, уздынок 6-8 градуса. 6 кастрычніка унады месцімі каратка-чакі, унады ападжу не чакель-чак. Вечер пауднечы 6-11 градуса. Эмпература паветра 5 кастрычніка унады -4-9 градуса, унады -11-16 градуса. Чыпля бачыць чакі, унады 8-13, унады -13-18 градуса вішнейнія, месцімі да +20.

ПАГОНЯ

ГРАМАДЗКА-
ПАЛІТЫЧНАЯ
ГАЗЕТА

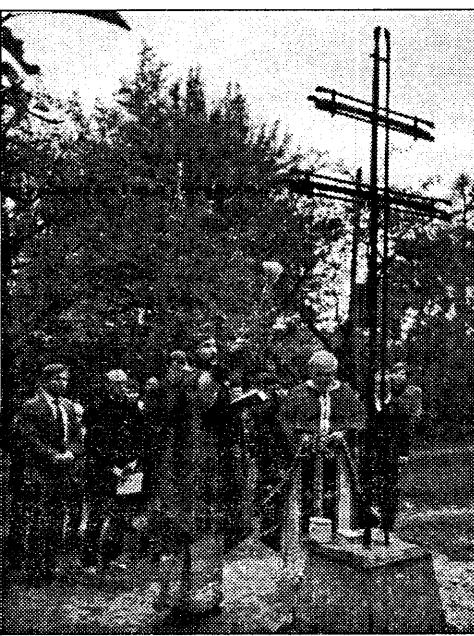
№ 40 (187) • 4 – 10 кастрычніка 1996 г. • Кошт свабодны

ВЫХОДЗІЦЬ ПА ПЯТНІЦАХ

ПАЛОМНІЦТВА Ў АЛЬБЕРЦІН

400-я ўгодкі Берасьцейскай царкоўнай вуні адзначаюцца сёлета ва ўсіх грэка-каталіцкіх парафіях Беларусі. Гарадзенская суполка днамі наладзіла паломніцтва ў прыгарад Слоніма - славуты Альберцін, дзе ў трыццатыя - пачатку саракавых гадоў мела разьвіцьё інавундзія (падрабязна прае гісторию чытайце на 7-й старонцы). Непадалёку ад былын вуніцкіх пабудоваў вернікі ўсталявалі памятнікі трохметровы крыж (высокамастацкая кавальская работы Юрасі Мацко). Мемарыяльная шыльда на ім съведчыць: «Памяці айцо-езуїта ўсходняго (грэка-каталіцкага) абраду, якія жылі і працавалі тут у 1923-1942 гг. 400-я ўгодкі Берасьцейскай вунії. 1996 г.» Гарадзенскія вуніяты праявілі набажэнства і асьвячынне новага знаку. Уздел у высадакнай місіі ўзялі і попація пінігрымы. Адзін з іх - ерамана Венедыкт з вуніцкага манастыра сьвятых Барыса і Глеба, выступіў з пранікнёй прамовай. На зворотным шляху вернікі наведалі спрадвечную вуніцкую съвітыню - жывіцкія муры.

Ладзік МАЙНІЧ.

ПРЫХОДЗЬЦЕ ДА НАС У ГОСЬЦІ, КАЛІ НАС У ХАЦЕ НЯ БУДЗЕ!

2 кастрычніка згодна позве Ленінскага райсуду Горадні павінна была адбыцца так званая «судебная подготовка» па іску Дзяржкамдроку да нашай газеты. Аднак, звязаны разам з прадстаўніком Дзяржкамдроку ў вызначаны час у суд, мы даведаліся, што нас...нікто не выклікаў.

Справа ў тым, што позму выписаў суддзя, які займаўся гэтай справай напярэдадні. Той, каму яе даручылі ціпёры, пра гэта не ведаў...

Наступная сутрачка ў судзе прызначана на 18 кастрычніка.

Мікола МАРКЕВІЧ.

У ЭФІР НЕ ПУШЧАЦЬ!

У Горадні разгарэцца спадройная вайна з незалежнымі сродкамі масавай інфармацыі. Паралельна з спробамі зачыніц «ПАГОНЯ», мясцовыя ўлады пад цікам «з'верху» спынілі дзеяньніцы «Радыё НБК».

За тры гады сваёй працы гэтая радыёстанцыя, нягледзячы на абмежаваны час выхаду ў эфір, пасыпела здабыць сабе шмат слухачоў. Першыя трывожныя сімптомы супрацоўнікі НБК адчулу 30 верасня, калі іх адхілілі ад выхаду ў эфір, нібыта з ногоды тэрміновай прафілактыкі. Пры гэтым журналістам адмовіліся даць нават адну хвіліну, каб папярэдзіць слухачоў.

У гэты ж дзень «Радыё НБК» атрымала ліст ад начальніка абласнога ўпраўлення радыёвяшчання сп.Івашкевіча. Да 2 кастрычніка журналістам праланоўвалася... вызваліць рэдакцыйную памяшканію! Справа да гэтага, аднак, пакуль не дайшла. Але ў сераду кіраўніцтва АУРТ вусна папярэдзіла, што эфір для незалежнага радыё прадстаўленыя ня будзе. Пад час перамовы з сп.Івашкевічам высыялілася, што фактычным ініцыятарам прыпынення дзеяньніцы «Радыё НБК» стала Служба кантролю празідэнція ў Горадні, якая выявіла парушэнны ў падпісанай тры гады назад дамове аб умовах дзеяньніцы радыёстанцыі. Прадстаўвіць якія-небудзь канкрэтныя доказы пры сутрачы з журналістамі кіраўнік празідэнція Службы сп.Марыя Праташчык адмовілася, пацвердзіўши аднак, што ў эфіры «Радыё НБК» ня будзе.

Тым часам у Горадні ўжо актыўна зьбіраюцца подпісы абураных слухачоў да старшыні аблыванкаму сп.Дубко, а радакцыя радыё рыхтуе іскавую заяву ў суд на імя сп.Івашкевіча.

Вітаўт РУДНІК.

ЯК СМАРГОНСКІ РАК ПАЙШОЙ У АДСТАЎКУ

10 кастрычніка склікаецца сесія Смаргонскага гарадзенскага Савету. Дэпутатам належыць выбраць новага мэра, бо стары - Ілья Рак - зволыўся па ўласным жаданьні. Рашэнніе яго было нечаканым, не збыраўся ён звязаныцца, але давялося. Выплыла, што мэр выдзяліў свайму намесніку - Генадзю Сафонаву - 2-пакаўную кватэру, у якую той засяліўся, нават ня маючы ордэра. А жыў дагэтуль намеснік у інтарна-

це, займаў там пакой, бо два яму, як ён хацеў, не далі. Чаму? Таму што сп.Сафонава мае новы катэдж, але жыць у ім ня хоча, бо камунікы не падведены. Пра ўсё гэта шумелі дэпутаты на гарадзіцкіх сесіях, але справа не рухалася, пакуль не напісалі аб гэтым самай кватэры «ПАГОНЯ».

Спадар Рак адразу адчуў, што запаха смажаным. Па нашых звестках, паехаў ён, каб уладзіць пытачынне, да самога А.Дубко. Ад-

нак той яго не прыняў і сп-р Рак расцянуў гэта належным чынам, ды сеў і напісаў заяву. Так ён уратаваў сябе ад звалынення. А вось Г.Сафонава - юлады вывалилі ад пасады і прымусілі вывалиць кватэру. Дарэчы, сп-р Сафонава - халасьцяк. Але, як бачым, чалавек дастаткова самаўпэўнены. Страціўшы працу, ён беспрацоўнай не хадзіў. Быў дырэктаром 3-й школы да гарыканкаму і зноў цяпер ёй кіруе, а папярэдняга дырэктора на пеньсію адправілі. А ўсё так лёгка атрымалася ў яго таму, што га-

рана кіруе ягоны прыяцель В.Бацько - былы кіраўнік райкаму КПБ. Г.Сафонава, будучы намеснікам мэра, купіў для яго службовую машыну (на гроши, выручаныя ад продажу турбазы). Каравац, на гэту тэму можна дўгага гаварыць. А крайнім у гэты гісторыі аказаўся ўсё той ж сп-р Рак, які, праўбыць на дзяржаўнай службе 30 гадоў, мусіў звольніцца за 2 гады да пеньсіі. Але хто яму вінаваты? Ніхто.

Вітаўт АНДРЭЎ.

СТВАРАЮЦЦА ЎМОВЫ ДЛЯ ФАЛЬСІФІКАЦЫИ

Прэзідым Лідзкага гарасвету ўтварыў гарадзкую камісію для правядзення рэферэндуму, на чале з намеснікам старшыні гарыканкаму Мікалаем Чарнышовым. Нягледзячы на настойлівія патрабаваны, ніводзін прадстаўнік БНФ і іншых дэмакратычных арганізацый у камісіі ня ўключаны.

Станіслаў СУДНІК.

МАЎЧАНЬНЕ «ЯГНЯТАЎ»

Цяперашнім дэпутатам Гарадзенскага гарадзкага Савету, тэрмін пайнамоцтваў які даўно скончыўся, прыйдзеца і надалей несыці свой крыж.

Дадатковых паўторных выбараў у гарасвет, якія планаваліся правесці 24 лістапада адначасова з рэферэндумам, каб зьбераць народныя грошы, не адбудзеца. Гарадзкая выбараў камісія вырашила (на ўсім відаць, пад ціскам з боку «вертыкаля») не прызначаць дату выбараў да правядзення рэферэндуму.

А ці адбудзіца выбараў пазней? - адказ на гэтае пытаныне ахутаны туманам.

Такая ж нялінейніца і ў адносінах давыбараў у парламант. Ужо даўно павінна было пачацца вылучаныя кандыдаты на дэпутаты Вярхоўнага Савету краіны, але акруговыя выбараў камісіі ў Горадні захоўваюць маўчаныне. Магчыма, вымушанае.

Р.АНТАНОЎСКІ.

ПАЧАЛАСЯ «ГАСТРОЛІ». НА ЧАРЗЕ - «АНАЛІЗ»

У план падрыхтоўкі і правядзення рэферэндуму ў Горадні мясцовыя «вертыкаль» заклала «аналіз складу участкоўных камісій і аказаныне ім інструктыўна-метадычнай дапамогі».

Разам з прыміркай мэзгой сяброў выбарчых камісій запланаваны і іншыя мерапрыемствы, накіраваныя на «обеспечэнне реализации задачі». Яшчэ 23 жніўня распрадажэннем цяпер ужо эксперыента Генрыха Крупенік быў створаны рабочыя камісіі па падрыхтоўцы і правядзеніі рэферэндуму. Зарэз да яе прызначаны адказы за арганізацыйна-кадравую, інформацыйную-прапагандысцкую, юрдычную і праваахоўную работу «вертыкаля» перад рэферэндумам. У Ленінскі і Кастрычніцкі раёны Горадні прызначаны куратары з гарыканкаму. Разам з імі прапагандысцкую працу будуть весьці і «актыўніцы» з лігумінозамі - супрасты - інфармаваць пра падрыхтоўкі і мерапрыемствы. Пра дату правядзення рэферэндуму ў пастанове гарыканкаму нічога не гаворыцца. Падобна, што гарадзенскія ўлады не сцяплююць вы已久的 актыўніц.

Вітаўт ЛЮДВІКОВІЧ.

А БЕДНЫЯ ЎСЕ ЗА «РАХВЯРЭНДУМ»

«Песьні» афіцыйных сродкаў масавай інфармацыі пра клопат «баскі» аб своечасовай выплате пеньсіі і заробкай так і застаюцца «песьні». Затрымка з выплатай пеньсіі працягваецца, асаблівасць - ў сельскай мясцовасці. Так па зьевістках начальніка Наваградзкага раённага аддзела аблупраўлення сацыяльных абаронь насељніцтва 3.Падліскі, штомесці на выплату пеньсіі у раёне патрабуеца 7 мільярдаў рублёў, акрамя гэтага яшчэ 650 мільярдаў на дапамогу для дзяяцей, а яшчэ на нараджэнні, пахаванні, балынінні...

Параадаксальная? Але реальна. Галоднаму і «басківава» абяцанкі ў радасць.

Станіслаў СУДНІК.

РАБОЧАЯ НАРАДА ФОНДАЎ КУЛЬТУРЫ

26-27 верасня ў Горадні працавала рабочая нарада Фондаў Культуры Беларусі, Латвіі, Летувы, Польшчы, Расеі і Эстоніі. Гэта была першая афіцыйная сутрачка кіраўнікі фондаў суседзікіх краін пасля атрымання незалежнасці бытлымі савецкімі рэспублікамі. Вынікам нарады было падпісанне дамовы аб карадынаціі дзеяньніцы па захаванні і адраджэнні культуры.

Д.К.

4 – 10 кастрычніка 1996 г.

2

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

«НЕ ЗЬДЗІЎЛЯЙСЯ, КАЛІ БУДЗЕМ СУКАМЕРНІКАМ!»

...Пасыля яго выступаў у Вярхоўным Савеце астравецкія «вертыкальшчыкі» атрымалі дэпешу ад сваіх «партайгенносэ»: «Каго вы нам прыслапі?» Гэта ж не аграрый, а бэнзэфавец! Мясцовая газета адмовілася друкаваць артыкулы ў момант стаўшага апальным дэпутату. На апошняй сесіі райсавету, якая адбылася на мінульым тыдні, яму літаральна заткнулі рот, ня даўшы скончыць прамову. Нягледзячы на папярэднюю дамоўленасць, аказаўся зачыненымі дэзверы астравецкага кінатэатру, дзе павінна была адбыцца сустэрэча з выбаршчыкамі.

Размаўляць з людзьмі прыйшлося на халодным восеніцкім ветры. Крыху пазней з дэпутатам Вярхоўнага Савету ад Астравецкай выбарчай акругі, намеснікам старшыні парламанцкай камісіі па адукацыі, навуцы і культуры Іванам Сыўрыдам сустэрэўся і карэспандэнт «ПАГОНІ».

- Прыйём на роднай зямлі (лёс сп. Свіріда звязаны з Астравечынай з 1966 году) дле вас ня быў вельмі цёплым...

- Pra тое, што я прыеду на сесію раёнага Савету, каб выказаць сваі стаўленні да апошніх падзеяў у краіне, я паведаміў за дзень. Пры сустэрэчы старшыні райсавету і райвыканкаму маліл мяне: «Не выступай! Ты здымеш нас з працы!»

Але я ня мог ня выступіць, нават ведаючы, чым усё гэта скончыцца. Як толькі я пачаў гаварыць пра неабходнасць реформавання эканомікі, пра шкоду рэферэндуму, падрыхтавання «стаптуні» і «съвістуні» зачыталі: «Не хотім его слушати!» Пасыля гэтага мяне па-просту пазбавілі слова. Прайду, знайшліся пасыля дэпутаты, з якімі я сустэрэўся і абусім пагаварыў.

- Засталіся непачутымі і тия слова, з якімі вы збіralіся зъяўрнуцца да сваіх выбаршчыкаў са старонак «Астравецкай праўды»...

- З рэдакцыі мне патэlefанавалі ў Менск і паведамілі, што надалей будуць друкаваць толькі тия мае артыкулы, які ў падтрымку прэзідэнта. Хто націснёт на газету - казаць я трэба...

- Вашыя апаненты на сённяшній сустэрэчы падрэкалі Вас у тым, што ў дэпутаты вы ішлі падтрымліваць Лукашэнку, а зараз перашкаджаеце яму «рабоцтва»...

- Мяне ніхто не абвінаваціць у фальши.

Пяць першых месяцаў сваёй працы ў парламанце я падтрымліваў прэзідэнта. Сварыўся з тым, што маладым і гарачым дэпутатам Знайцам, калі той крываў «Пад суд прэзідэнта!» Патрабаваў ад яго пашаны, калі не да прэзыдента Лукашэнкі, то да яго пасады.

Але час хутка адкрыў мне вочы. Я празрэй, якія каяцца. Найхай сабе і ў 54 гады. Я ўбачыў, якія разумны і адукаваныя людзі прыйшли ў парламант. Шындыкай, Карпенка, Багданкевіч, Грэнова, Дабравольскі... Гэтыя людзі ведаюць і бачаць, куды нам траба ісьці. Прэзідэнт жа ўсё скількі рабіць сліпай. Я сядра камісіі па расследаванні вясновых падзеяў у Менску, бачыў стужкі з момантамі зъбівання дэмантрантаў, чытаў дакументы, сустракаўся з сведкамі. Вельмі добра Мечыслаў Грыб сказаў пра тью падзею: «Каго б'ем? Дзяцяў сваі б'ем!» Убачыўшы гэта ўсё і да ведаўшыся, што праваахоўныя воргана нашай краіны налічваюць 127 тысячай чалавек, што ўпералі на душу насельніцтва колькасць унутраных войскаў у Беларусі ў два разы большая, чым у Рәсей і чатыры - чым у Польшчы, я пыталаўся ў сбіце: «Навошта нам ўсё гэта?!»

- Можа спатрэбіца. Прайду, ня нам. Наперадзе рэферэндум, у вініку перамогі на ім прэзідэнта, на вуліцах гарадоў зноў могуць загуляць дубінкі...

- Так яно і будзе. Гайкі будуць заціснутыя да канца. Не зъдзіўляйся, калі мы з табой будзем хутка суседзямі. Па камеры. Шарэцкі

ў сваім нядыні артыкуле ў «Народнай волі» правільна папярэджаў аб небясыпеці ўстановання ў Беларусі фашистоўскай дыктатуры.

- Адным з чарговых яе кроакаў можа стаць «правядзенне, насуперак раашэнню парламанту, рэферэндуму 7 лістапада...»

Усе прынятыя на рэферэндуме раашэнні ў такім выпадку будуть незаконнымі. Старшыня Цэнтрвыбаркаму Віктар Ганчар пра гэта заявіў ясна. Мяне хвалюе іншае. Людзі на ходу ўвогуле галасаваць. Яны могуць не прыйдзіць на выбары і рэферэндум. Але іх блізетні ў скрынках ўсё роўна апынуцца. Недарэма старшыня Астравецкага райвыканкаму гэтак упэўнена заяўляе: «Я правяду рэферэндум і выйграю яго!» У выпадку паражэння яны згубіць свае «цэлілія» месцы. Лукашэнка ім гэта добра даў зразумець. Таму я заклікаю ўсіх іх зрыці на рэферэндум. Шкада толькі, што заклік гэты маля чу пачаць. У адных сродкі масавай інфармацыі дэпутатаў не пускаюць, іншыя, як тваю «Пагоню», прычыніць стараюца...

- Дарэчы, на сённяшній сустэрэчы выбаршчыкі папракнупілі вас у самаізалацый ад тэлебачання...

- А што яшчэ было рабіць, калі розныя зімоўскія заемаюцца падтасоўкай фактаў, зыневажаюць і бэсьцяць дзеянасць як асобных дэпутатаў, так і ўсяго парламанту ўцэлым. Таму мы часова пазбавілі журналистаў БТ акредытациі.

- У мінульым нумары «ПАГОНІ» быў надрукаваны зварт Зянона Пазынкя да Вярхоўнага Савету абеяцьці імпічменту прэзідэнту. Пакуль ня позна...

- У парламанце дайно ідзе збор подпісў за гэта. Я яшчэ не падпісаўся. У мяне яшчэ цепліца надзея, што прэзідэнт паразумне, адменіць усе гэтыя рэферэндумы... Але шанцаў на гэта, ведаючы Лукашэнку і яго атачаньне, мала. Вонь Шарэцкі колькі разу спрабаваў з ім дамовіцца... Такім чынам, подпіс, хутчай за ўсё, прыйдзеца пасставіць.

- А тым часам Лукашэнка ўжо абрае «свой» парламант-Кангрэс і рыхтуеца сам «стрэшиш» дэпутатаў ад улады.

- ...І публікі пад сябе на Кангрэс адбірае адпаведную. Зборышча гэтае - сапраўды спроба стварыць альтэрнатывы, «кішнны» парламант. Але «кангрэсны», зъехаўшыся ў Менск, яшчэ ўбачаць, колькі людзей прыйдзе выказаць свой пратэст супраць гэтай акцыі.

Гутарыў Вітаўт РУДНІК.

СТАНЕМ «ДРУГІМ ГАІЦІ Ў ЦЭНТРЫ ЭЎРОПЫ?»

У Менску ў нацыянальным прэзідэнтры адбылася прэзідэнтэрэнцыя старшыні Канстытуцыйнага суду Валерыя Ціхіні, суддзі Міхаіла Пастухова і прэзідэнтэрэнцыя КС Алега Маскаўлева. На думку В.Ціхіні, «прэзідэнтэрэнцы» праект раздзяліў грамадзтва на праціўнікаў і прыхільнікаў існуючай Канстытуцыі; дадатковых правоў грамадзтва Беларусі па праце не атрымліваюць, прэзідэнт жа атрымлівае наўнікі, на падтрымку якіх прэзідэнтэрэнцыя жадаўшы «параіца з народам» не павінна быць ажыццёўлена.

В.Ціхіні таксама называў прычыны, па якіх прэзідэнтэрэнцыя жадаўшы «параіца з народам» не павінна быць ажыццёўлена.

Перш за ўсё, гэта манаполія дзяржавы на СМИ. «У нас няма беларускага радыё і тэлебачання, у нас ёсьць толькі прэзідэнтэрэнцыя радыё і тэлебачанне». «Дзяржаўная тэлерадыёкампанія, - заявіў В.Ціхіні, - стала «монстрам», які злучае ў сабе сродкі масавай інфармацыі і ворган дзяржаўнага кіравання». Гэта пачынаецца і сам склад аўдыторыі на прэзідэнтэрэнцыі. Там прысутнічалі працтаванікі расейскага радыё і тэлебачання, Польскага агенцтва новін, беларускіх недзяржаўных выданняў, але не было ніводнага працтаваніка айчынных дзяржаўных СМИ.

Наступная з прычын, называемых В.Ціхіні, - наўнанье ў грамадзтве неправавога мысленія, нікі ўзровень прававой культуры. Юристы гавораць нават аб «прававай інфляцыі», якая адбываецца ў Беларусі.

Суддзя М.Пастухоў дадаў, што «цяперашняя Канстытуцыя стварае ўсе ўмовы для нармальнага функцыянавання нашай дзяржавы. Крысіс у грамадзтве выкліканы зусім не недасканаласцю Канстытуцыі, а тым, што законы не выконваюцца, скажаюцца».

Па словам кіраўніка КС В.Ціхіні, ён «зайсці падтрымлівае парламанцкую рэспубліку, паколькі гэта найбольш демакратичная форма прайўлення». Я і зараз застаюся прыхільнікам гэтага пункту гледжання. Але, як законапаслухмяны грамадзянін, я павінен кіравацца той Канстытуцыяй, якая прынята.

Старшыня Канстытуцыйнага суду выказаў свае адносіны да Аляксандра Абрамовіча, «хроснага бацькі» прэзідэнтэрэнцыя, паколькі гэта найбльш дзяржаўная форма прайўлення. Я і зараз застаюся прыхільнікам гэтага пункту гледжання.

Кіраўнік КС аргавер інфармацыю аб тым, што ў свой час ён галасаваў супраць прынцыпаў цяперашняй Канстытуцыі. «Дастаткова падніць імінныя бюлетні, каб пераканацца - я галасаваў за Канстытуцыю 1994 году», - заявіў Валерыя Ціхіні.

"ГРАМАДЗЯНСКАЕ ДЗЕЯНЬНЕ" ЎГАВОРВАЦЬ НЯ ТРЭБА

1 кастрычніка ў Менску зноў прайшло паседжанне круглага стаўла палітычных партый ды грамадзкіх аўяднанняў. Узведанні круглага стаўла ў чарговы раз спрабавалі ўтварыць працтаванікі некаторых фракцый ВС ініцыяваць імпічмент Прэзідэнту А.Лукашэнку. Угаворваць на трэба было толькі працтаванікі фракціі «Грамадзянская дзяяньне». Лідар гэтай фракцыі сп. Станіслаў Багданкевіч даў інтар'ю для «Пагоні».

— Станіслаў Антонавіч, якія законы альбо пытанні зъбіраеца ініцыяваць фракцыя «Грамадзянская дзяяньне» у бліжэйшыя дні на сесіі?

— Наша фракцыя зараз падрыхтавала закон пра шэсьці, мітынгі, пікетаваньне. Ужо вынесены на амберканаванне дэпутатаў праект закона пра падаткавы кодэкс. Пры ўдзеле фракцыі на разгляд у другім чытанні ўнесены важныя эканамічныя законапраекты: аб банкрутстве, аб падтрымцы прадпрымальніцкай дзейнасці і шэраг іншых законапраектаў.

Мы ініцыявалі ў ВС збор подпісў для правядзення працэдуры імпічменту Прэзідэнту А.Лукашэнку. Да гэтай ініцыятывы дадылася іншама дэпутатаў, не уваходзячыя ў іншыя фракцыі, а таксама сацыял-дэмакраты, таму што іх кіраўніцтва не прайдзяло такай ініцыятывой.

Але фракцыі камуністай і аграрыяў лічыць варгам прынцыпічны працэс імпічменту. Пры ўдзеле фракцыі на разгляд у другім чытанні ўнесены важныя эканамічныя законапраекты: аб банкрутстве, аб падтрымцы прадпрымальніцкай дзейнасці і шэраг іншых законапраектаў.

— Ці можа ліст Прэзідэнта Расіі Б.Ельцина, які днім атрымаў А.Лукашэнку, падштурхнуць аграрыяў да больш рашучых дзяяньняў?

— 3 інфармацыі, якую я маю, там ня ўсе так адназначна. Магчыма там ёсьць спроба выкарыстаць палітычную ситуацыю на Беларусі для адмовы нашай краіны ад некіх элементаў сувэрэнітэту, што для мяне недапушчальна. Мне імпічмент, калі Б.Ельцин заклікае прытрымлівацца законаў ды Канстытуцыі, але каб рабіць узважаныя высновы з гэтага ліста, трэба з ім цалкам азнаёміцца, а я гэтага ліста пакуль ня бачу.

— Фракцыя «Грамадзянская дзяяньне» прытымліваеца меркаваньня, што Беларусі ўвогуле не патрэбна пасада Прэзідэнта?

— Наша фракцыя стаіць на пазіцыі, што існуючая Канстытуцыя вельмі

добра Канстытуцыя. Безумоўна, што іх можна ўдасканаліць, з улікам досьведу існавання нашай краіны. Мы лічым, патрэбна кіраўнік амбіжаваць пайнамоцтвы прэзідэнта і пашырыць пайнамоцтвы іншых галін улады, зрабіць сапраўднае народлаўладзе. Да прыкладу, каб на Гарадзенскіх выбарах кіраўнік горада, раёну, вобласці ўсенародна. Каб яны мелі адказнасць і пасада на перад сваімі выбаршчыкамі. За Прэзідэнтам захаваць пайнамоцтвы кіраўніка дзяржавы, гэта, як каралева ў Англіі альбо кароль у Швейцарыі.

— Калі А.Лукашэнка усе ж вырашиць праводзіць рэферэндум 7 лістапада, што будзе рабіць фракцыя «Грамадзянская дзяяньне»?

— 19 кастрычніка, калі Лукашэнка будзе праводзіць свой Кангрэс, мы прайдзем альгэрнатывы ўніверсітэтам 18-19 кастрычніка. Мы заклікаем грамадзян Беларусі выступіць у абарону Канстытуцыі, супраць дыктатуры. Мам надзею, што з ус

4 – 10 кастрычніка 1996 г.

3

ГРАМАДЗТВА

У РОДНУЮ ХАТУ Ў ГОСЬЦІ

Гарадзенка Лілія Жук (на здымку) у 1990 годзе ад'ехала ў Канаду. Тады ёй было 20 гадоў. Сёлета Лілі атрымала канадзкое грамадзянства. У верасні яна прыехала ў Горадню наведаць бацькоў. Канадская грамадзянка згадзілася даць інтар'ю для «ПАГОНІ».

- *Лілі, як атрымалася, што ты засталася ў Канадзе?*

- У 1990 годзе мae знаёмая запрасілі мяне ў Таронта. У Канадзе я ўбачыла зусім іншы съвет. Калі першы раз заўша ў краму, ад багацца тавараў у мяне быў нервовы стрэс. Пасыла нашых талонаў, дэфыцыту, чэрзгур уражанне ад узроўню жыцця канадцаў было ашамлільнае. Вось і вырашыла застацца.

- *Як ты змагла ўладкавацца на другім канцы съвету, у чужой краіне?*

- Спачатку было вельмі цяжка. Іншыя людзі, іншая сістма, незразумелая мова. Першыя месяцы працаўала нелегальна на швейнай фабрыцы адсобнай за вельмі маленькія грошы. Праз нейкі час атрымала часовы дазвол на жыхарства, дзякуючы якому ўдалося ўладкавацца на легальную працу - афіцыянтай у рэстаране. А праз год я ўжо мела права эміграціі з дазволам стала гаражарства ў Канадзе. Хто мае такі дазвол, карыстаецца ўсімі правамі канадзкіх грамадзян, акрамя права ўдзелу ў выбарах. Пражыўшы трох гадоў ў якасці эмігранта, я атрымала магчымасць стаць канадскай грамадзянкай. Пасыла таго, як у мяне прыяўлі пісьмовы і вусны іспыты па гісторыі і сучасным эканамічным і палітычным становішчам Канады, я стала ўла-

дальніцай канадзкага пашпарту. Зарас маю па палове стаўкі ў трох гатзлях, дзе працу афіцыянтай.

- *Як канадцы адносяцца да эмігрантаў?*

- Канада - краіна эмігрантаў. Нехта прыхеў 10 гаду таму, нехта 50. Народжаны ў Канадзе ведаюць, што іх бацькі таксама калісці былі эмігрантамі. Тому ўсе намагаюцца дапамагчы новапрыбушым. Раяць, дзе знайсці працу, зыняць таннайшую кватэру.

- *Атрымліваеца, жыцьцё пры капіталізме не такое страшнае, як казалі ў савецкай школе?*

- Канадзкі лад больш нагадвае сацыялізм: бясплатная адукацыя, бясплатная медыцына, абязвязковая страхоўка. Няма розніцы, якога колеру ў цыбе скура і з якой краіны ты прыехаў. Адчуваецца і матэрыяльная падтрымка.

Напрыклад, у мяне - сезонная праца, заробак вагаеца ад 800 да 2000 доляраў у месяц, а за квартэру траба плаціць 600. Але я могу ўзяць ў сваёй фірме дадзенку, што нейкі перыяд часу для мяне няма працы і дзяржава аплюсчвае 62% ад майго сэздынага заробку. Гэта робіцца за кошт падаткаў, якія я плачу ў канцы кожнага года.

- *Ці з'яўляеца ты калі-небудзь вярнуцца на радзіму?*

- Так. Я в бельмі хацела стаць грамадзянкай Беларусі. Але беларуское законадаўство не даваляе падвойнага грамадзянства. Каб быць бліжэй да дому, хачу паспрабаваць ўладкавацца на працу ў філіяле сваёй фірмы ў Польшчы. А пакуль у Беларусі ня зыменіцца становішча і законы, прайдзенцы прыезджаюць у родную хату пагасцівача.

Гутарыў Дз. КІСЕЛЬ.

КАНЕЦ Д'ЯБАЛЬСКІХ ТАНЦАЎ

У канцы верасня ў Астраўцы быў зноў адчынены для вернікаў Георгіеўскі касцёл. Пабудаваны ў 1911 годзе, касцёл напаткай незайдзросны лес. З моманту прыходу ў 1939 годзе савецкай улады і да нядоўнага часу гэты помнік архітэктуры неаготыкі выкарыстоўваўся як склад. Намаганнямі астрвецкага ксіндза Алёйзы і прыхаджан, касцёл зноў адчыніў свае дзвіверы. У дзяень адкрыцця храма браў гарадзенскі біскуп Аляксандар Кашкевіч. Некалькі гадоў назад да вернікаў вярнуўся і славуты Георгіеўскі касцёл у Варнянах, які камуністы некалі ператварылі ў танцплоцьку.

В. АНІМУЦКІ.

УЛАДЫ ДБАОДЦЬ ПРА ПАКОЙ

Напярэдадні рэферэндуму Лідзкія ўлады будуть спаць спакайней, чым дагэтуль. У горад на сталае месца дыслакацыі прыбыла сувежая рота ахойнікаў парадку. Асноўная яе задача - нясенне патрульна-паставой службы ў горадзе і раёне.

«ЛАЗ» ЛЬВОЎСКІ І ЛІДЗКІ

Аўтобусы лідзкага досьледнага завода «Нёман» добра вядомыя ў краіне. Але адзін «ЛіАЗ» на выправіў цяжкага становішча былога вайскова-абарончага комплексу. Нядоўна на сумесным паседжанні савету прадпрыемства і пракаму быў адбраны праект выптворчасці сумесна з львоўскім калегамі аўтобусаў сямейства «ЛАЗ».

ЧУЖУЮ ВЫМОВУ НА СВОЙ ХЛЕБ НЕ НАМАЖАШ

Пасыля візіту А. Лукашэнкі на Наваградчыну, там, як і было абяцана, некалькі дзён працавалі супрацоўнікі Службы кантролю Прэзідэнта. І вось сталі вядомыя вынікі. У горадзе было прынята 200 грамадзян, якія зрабілі 252 звароты. У раёне было прынята 66 чалавек.

У выніку ў горадзе трох начальнікам аўтобусы, а на аднаго напісаны прадстаўленне на спагнанне ў вобласць. У раёне строга папярэджаны трох старшын калгасаў.

Па заяве адной жанчыны райвыканкам вырашыў аказаць ёй матэрыяльную дапамогу. А статняя пара пайшла ў адпіскі.

Чакайце, наваградцы, наступнага прыезду «бацькі», мо і яшчэ каму дапамогуць. Станіслаў СУДНІК.

«БРОНЬ» КРЕПКА И ТАНКИ НАШІ...

Замест таго, каб ствараць новыя працоўныя месцы, гарадзенскія ўлады вырашаюць праблему беспрацоўя выпрабаванымі ў савецкія часы метадамі.

Гарыканкам зацьвердзіў нядоўна для прадпрыемстваў, арганізацый і установаў броню на 1997 год прыёму на работу грамадзян, якія не могуць на роўных канкурыраваць на рынку працы. Згодна з гэтым дакументам, многія гарадзенскія прадпрыемствы, якія не скарачаюць і так «лішніх» рабочых толькі з-за таго, што траба будзе плаціць ім дапамогу па скарачэнні, вымушаны будзецца браць на працу дадаткова: інтэрнацыяналістай, маці-адзіночак, моладэж да 18 гадоў, быльых зыняволеных і г.д. За неабгрунтаваную адмову ў прыёме на працу такога «кантынгенту» устаноўлены штраф у памеры 12 «мінімалак».

Вінцук МАЛЬСКІ.

НЕ ПА ЗАПАВЕТАХ ЖЫВЕМ, ТАВАРЫШЫ!

ГАРАДЗЕНСКІЯ УЛАДЫ ФАКТЫЧНА ЗАБАРАНІЛІ ДОСТУП У ПРОДАЖ ГАРЭЛКІ ЛЕПШЫХ ЗАВОДАЎ КРАІНЫ

Тое, што айчынны дым і салодкі, і прыемны, пераканаўчай даказаў вялікі Ленін у сваёй працы «Як разгроміваць тыпунёвую фабрыку». У гэтым творы Іль-іч тлумачыць народу, што прадукцыя гарадзенскай тыпунёвой фабрыкі шкодліць эдараю значна менш, чым безакцызная кантрабанды тавар імя сэра Уінстана Чэрчыша, лорда Мальбара. Калі некама дым гарадзенскіх цыгарэт падаеца смуродам, той яшчэ не ўзыняўся да ўзроўню разумення ўласных інтарсэў.

Паколькі Леніна нікто не адмініструе, то на першы погляд цалкам натуральным лінійца, што гарадзенцы павінны перад усімі сылітрыні напоямі аддаваць перавагу мясцовым броварам. «Крышталь» хай плюць «сталічныя штуцкі». У Берасці - вольная эканамічная зона, там свае парадкі, нас яны не датычыца. І немчуру з «Івановы-Гарбачовымі» просім не турбавацца. Траба разумець - у горадзе бюджет, як у князя Давыда Гарадзенскага

гарадзенкаў пасыля трохгадовай крыжацкай асады.

«Якая табе розніца, чью гарэлку піць?» - сказаў мне адзін знаёмы сантэхнік. - У нас, сантэхнікаў, такіх праблем няма.

«Зразумей, - пераконваў адказны супрацоўнік «вертыкалю», - у краіне ідзе спрайдная гарэлочная вайна. Нікто ня хоча аддаваць прыбылак ад гандлю «генненай водой». А ты, калі захочаш, можаш знайсці менскую ці брэсцкую гарэлку ў фірмовых крамах».

У мяне, на жаль, не такія загартаваныя мазгі, як у сантэхнікаў ці, нават, у электрыкаў. Я і так кручуся па жыцці, як кубік Рубіка. Хацелася б хоць гарэлку не шукаць.

Чытачы могуць падумыць, што я за рэвізію Леніна. Гэта ня так. Ягона вучэньне пра загніваньне піці прынажыў імперыялізму як ніколі актуальнае. Праста гарадзенскія ўлады яго няяканса за

зібыту, неплацёжадольнасць партнёрэй.

Сур'ёзных мераў да праштрафіўшыхся прадпрыемстваў прынята не было. «Вертыкаль» улічыла, што ўсе кіраўнікі («Надомная праца» - сп. Фесько; «Элод» - сп. Логач; КБМ - сп. Лучына) працу ўсяго калі года на сваіх пасадах. Дыроктар КБМ, аднак, даручана «упорядочыць» соотношэнне темпов роста зарплаты и объемов производства».

Што датычыць гаспадаркі сп. Фесько, то яна, магчыма, хутка пярайдзе ў гарадзенскую мадэсць.

В. ДРЭМА.

ЛУЧЫНА ЎЖО ДАГАРАЕ?

Шэрагу гарадзенскіх прадпрыемстваў пагражает ліквідацыя пры правядзенні агульнаэспубліканскай перарэстрацыі суб'ектаў гаспадарання.

На апошнім паседжанні гарыканкам такія папярэджаныні былі зроблены ВА «Надомная праца» і акцынерным таварыствам швейна-гандлёвай фірмы «Элод» і камітэнтам будматэрэялаў.

За 8 месеціў зэтага году датычыць гарадзенскіх прадпрыемстваў склалі адпаведна 599, 1486 і 1864 млн. рублёў. Прchyнай, як запісана ў рашэнні гарыканкам, зьяўляюцца павялічэнне выдаткаў на вытворчасць прадукцыі, страта рынку

КЛУБ С.А.Р.Р.

30 верасня ў парэцкай школе-інтарнаце для дзяцей-сірот адбылася дабрачынная акцыя Студэнцкай Асацыяцыі С.А.Р.Р.

С.А.Р.Р. існуе ў Горадні з лістапада мінулага году. Прэзідэнтам Гарадзенскай абласной арганізацыі з'яўляецца Мар'ян Мікелевіч. Галоўная мэта Асацыяцыі - агульнаадукатыўная праграма для моладзі.

- Па-першое, гэта лекцыі, семінары па праграмах жыцця моладзі, - гаворыць віцэ-прэзідэнт Аляксей Мацэвіла. - Аднадённыя - у Горадні, трох-пяцідённыя - у Менску і яго прыгарадах. Па-другое, зэтая праграма накіравана на тое, каб маладыя людзі маглі дзяліцца люблюць з іншымі, хто адчувае недаходы, напрыклад, дзеці-сіроты ў дамах-інтарнатах. У чым прайяўляецца нашая дабрачынная дзейнасць? Мы едзем у парэчынскую школу-інтарнат, дзе наведваем дзяцей-сірот. Гэта хутчэй не матэрыяльная, а маральная дапамога. Наваградзкі дам-інтарнат з'яўляецца да нас за дапа-

могай і мы з'яўляем дзіцячую вопратку для яго выхаванца.

- Аляксей, вы казалі, што сябрамі міжнароднай асацыяцыі з'яўляецца сям'я Шушкевічай?

- Так, сям'я Шушкевічай была на міжнароднай канферэнцыі дзяржаваў Азіі і Эўропы «Моладзь свету за мір і бясльпніцтва», што праходзіла ў Маскве ў чэрвені зэтага года. Дарэчы, Станіслаў Шушкевіч выступіў з прамовай да ўсіх прысутных.

З 1 кастрычніка сябры Асацыяцыі распачалі ў СШ N 27 Горадні лекцыі на тэму «Чыстае кахранье». Загадзіўся аднадённы семінар, дзе лекцыі чыталі прафесары С.А.Р.Р. Цікана-дзейнасць да лекцый прайяўляецца іншыя гарадзенскія школы.

Андрэй НОВІК.

могай і мы з'яўляем дзіцячую вопратку для яго выхаванца.

Беларусь

Міністэрства

нацы

4 – 10 кастрычніка 1996 г.

4

7, ПАНЯДЗЕЛАК**Белорусское телевидение**

- 16.50 «Все про все». 17.15 Крок.
17.45 «Это мы не проходим...»
18.00 Финансовое время.
18.25 Музыкальный антракт.
18.40 Экономист.
18.50 Новости.
19.00 Референдум: откровенный разговор.
19.45 Вертикаль.
20.15 «Зеркало».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панorama.
21.50 Фильмотека. «Кто смеется последним?»
23.25 Телевизионный Дом кино.
0.10 Новости.
ГРОДНО:
18.05 Неделя.
18.25 Референдум: юридический аспект.

ОРТ

- 14.00 Новости.
14.20 «Город собак». Мультсериал.
14.45 Марафон-15.
15.00 Звездный час.
15.40 «Элен и ребята».
16.05 Джэм.
16.30 «Вокруг света».
17.00 Новости.
17.20 «Новая жертва».
18.10 Час пик.
18.35 «Угадай мелодию».
19.00 Э.Радзинский. «Загадки Сталина».
19.45 Спокойной ночи, малыш!

- 20.00 Время.
20.40 «Багз — электронные художники». «Среди мертвцев».
21.45 «Жизнь замечательных людей».

- 22.10 Новости.
22.20 «Линия кино». «Увлеченье».

- Канал «Россия»**

- 6.00 Утренний экспресс.
6.25 По дороге на работу.
6.35 «Мак и Матти».
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 Утренний экспресс-2.
7.50 В мире капитала.
8.00 Ретро-шлягер.
8.25 «Порогая редакция...»
8.55 «Санта-Барбара». Х/ф.
9.50, 23.25 Товары — почтой.
10.20 «Противостояние». Х/ф. С. 5.
16.20 Блок-нот.
16.35 Игра всерьез.
17.05 Зависит от тебя.
17.20 Технодром им. И.П.Кулибина.
17.30 Л-клуб.
18.15 Момент истины.
19.30 «Санта-Барбара». Х/ф.

- 20.30 Джентльмен-шоу.
21.00 Погода на завтра.
21.05 «На острие ножа». Х/ф.
22.00 Телескоп.
22.30 Подиум.
23.35 Музыка всех поколений.
23.50 Не спи и смотри.

- Санкт-Петербург**

- 11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55, 22.50 Информ ТВ.
12.10 «Первая любовь».
13.00 Срок ответа — сегодня.
13.30 Советы садоводам.
13.40, 20.35 Телеслужба безопасности.
14.10 «Демпси и Мейкис».
15.00 «Эскизы хореографии». М/ф.
15.25 Театральная провинция
16.10 Международное обозрение.
16.40 «Инспектор Гаджет». Мультсериал.
17.05 «Солти».
17.35 Показывает ЛОТ.
18.40 Большой фестиваль.
19.15 Спорт.
19.20 «Первая любовь».
20.10 Окно в Нидерланды.
20.55 Спортивное обозрение.
21.05 «Демпси и Мейкис».
22.15 Исторические расследования.

- IV канал, НТВ**
7.00, 9.00, 11.00, 13.00 Сегодня.

- 7.15 Анонс недели.
7.25 «Черный осминог».
8.20 «Человек в маске».
9.15 Х/ф «Таежная поесть».
10.50 Доктор Угол.
11.15 Х/ф «Мэрилин и Бобби, ее последний роман».
12.45 Латиномания.
13.15 Русский альбом.
13.30 Итоги.
14.50 Сергей Радонежский. «Живописная Троица».
15.20 «Дворец Юсуповых на Мойке». Д/ф.

8, АЎТОРАК**Белорусское телевидение**

- 7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономист.
8.00 Новости.
8.15 Бездельник.
8.45 «Это мы не проходим...»
9.00 ТВ — школе.
9.30 Турбоквест.
9.55 «Звезда с звездою говорит...»
11.25 Четвертое измерение.
11.55 «Темная комната».
12.25 Акколада.
15.00 Новости.
15.10 «Флімпір».
15.55 ТВ — школе.
16.20 «Лозін сея».
16.50 На добрый лад.
17.10 Уроки Н.Новокицкой.
18.10 Будьте здоровы.
18.25 Музыкальный антракт.
18.40 Экономист.
18.50 Новости.
19.00 Референдум: открытый разговор.
19.40 «Декурная аптека».
20.40 Колыбельная.
21.55 Музыкальный антракт.
22.10 X/ф «Сделай мне больно».
23.25 Супергол.
23.55 Новости.
ГРОДНО:
17.40 Как работает закон.
18.10 Референдум: судьбу страны решать народу.
18.20 «К остице»
21.55 Дневник Принеманья.

ОРТ

- 07.00 Кофе или чай?
07.45 Музыкальная программа.
09.00 «Мода на успех». Сериал пр-ва США.
10.20 «Город собак».
11.00 Панorama.
11.45 Квартет «Веселая квампания».
12.10 X/ф «Сделай мне больно».
12.20 До развода.
12.30 Фантастические повести.
12.45 Искусство риторики.
13.00 Новости.
14.20 «Город собак».
14.45 Квартире «Беселая квампания».
15.55 Мультипролия.
15.10 Большой мир, или Синема.
15.40 «Элен и ребята».
16.05 ...До шестнадцати и старше.
16.30 «Вокруг света».
17.00 Новости.
17.20 «Новая жертва».
18.10 Час пик.
18.35 «Угадай мелодию».
19.00 Э.Радзинский. «Загадки Сталина».
19.30 Сериал пр-ва Канады.
19.45 Спокойной ночи, малыш!
20.00 Время.
20.40 Фильм «Афоня».
22.35 Новости.
23.45 «50 x 50».
23.45 Фильм «Место назначения — Гоби».

Канал «Россия»

- 6.00 Утренний экспресс.
6.25 По дороге на работу.
6.35 «Мак и Матти».
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 Утренний экспресс-2.
7.50 В мире капитала.
8.00 Ретро-шлягер.
8.25 «Дорогая редакция...»
8.55 «Санта-Барбара». Х/ф.
9.50, 23.25 Товары — почтой.
16.20 Блок-нот.
16.35 Челленджерс.
17.05 Зависит от тебя.
17.20 Тележурнал «Здоровье».

- 17.30 Русская песня и станичный романс.
17.55 Чрезвычайный канал.
18.25 Лидер-прогноз.
19.30 «Санта-Барбара». Х/ф.

- 08.00 Панorama.
08.05 Спортивная программа.
08.10 Утренний тележурнал.
08.50 Академия здоровья.
09.30 «Джон, Джордж и остальные». Сериал пр-ва США.

- 10.15 Мир женщин.
10.40 Магия кино.
11.00 Программа для детей.
11.25 Телетурнир.

- 11.50 Путешествие во времени и пространстве.
13.00 Встреча с музыкой.
14.00 Панorama.
14.20 «Запретная любовь».

- 15.00 Срок ответа — сегодня.
15.25 «Кто во что горазд».
24.00 Не спи и смотри.

- 15.55 Приветствие.
16.00 «Гаря». Сериал пр-ва Англии.
16.25 Академия здоровья.
16.35 Спортивное обозрение.

- 17.00 «Первая любовь».
17.35 Форум соглашения.
18.00 Спорт.
19.00 Панorama.

- 19.10 Местная программа.
19.35 Телетурнир.
20.05 Репортеры представляют.
20.35 Программа для молодежи.

- 21.00 «Из архива Х». Сериал пр-ва США.
22.00 Панorama.
22.30 Спортивная программа.

- 22.40 Автокурнал.
23.05 Сериал пр-ва США.
23.30 Сад искусств.
00.00 Зов о помощи.
00.30 Профессия — любитель.
01.10 Панorama.
01.20 Репортаж.
02.00 «Городской праздник».

- 02.40 «Детектив Сэди и ее сына».

- 13.15 Фестиваль мини-серий.

9, СЕРАДА**Белорусское телевидение**

- 7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономист.
8.00 Новости.
8.15 «Иринин дневник». Х/ф.

- 8.30 Вертикаль.
9.00 ТВ — школе.
9.25 «Остров вдохновения».

- 9.55 «Дежурная аптека».
10.00 «Городской коктейль».
10.15 «Черный осминог».

- 10.50 «Латиномания».
11.15 Х/ф «Затмение».
12.50 Доктор Угол.

- 13.15 Фестиваль мини-серий.
14.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультифильм.

- 14.50 Сергей Радонежский. «Школа преподобного Сергия».
15.35 Маленький концерт.
15.50 Русский язык.

- 16.10 K-90-летию профсоюзов России.
16.40 Новости.
17.00 «Горец».

- 17.30 Женские истории. «Прощай, Нью-Йорк».

- 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
18.35 Герой дня.
19.00 Футбол. Отборочный

- матч чемпионата мира. Сборная Беларусь — сборная Латвии.
19.35 «Дежурная аптека».

- 20.40 Колыбельная.
21.00 Панorama.

- 21.35 Фестиваль мини-серий.
22.30 Времечко.

- 23.20 Тавока спортивная жизнь.
23.50 Кафе «Обломов».

- 07.00 Кофе или чай?
09.00 «Мода на успех». Сериал пр-ва США.

- 09.20 Музыкальная программа для детей.
10.05 Гимнастика.
10.10 Мама и я.

- 10.25 Дошкольники дома.
10.50 Поговорим о детях.
11.00 «Долина кукол».

- 12.00 Сделай как мы.
12.15 Школа здоровья и красоты.
12.30 Балтийские повести.

- 12.50 Документальный сериал.
13.00 Новости.
13.10 Агробизнес.

- 14.00 Новости.
14.20 «Город собак».
14.45 Кактус и К.

- 14.55 Домашние животные.
15.00 «Лодка на воде».
15.30 Поговорим о детях.
16.00 Время.

- 16.20 Ретро-шлягер.
16.30 «Вокруг света».
17.00 Час пик.

- 17.30 «Новая жертва».
18.00 Час пик.
18.30 Секреты пожилой женщины.

- 19.00 «Спортивный телетурнир». «Загадки Сталина».
19.30 Спокойной ночи, малыш!

- 20.00 Время.
20.20 «Мак и Матти».
20.40 «Лодка на воде».
21.00 «Дети, забыты и мечты».

- 21.30 «Секреты любви».
22.00 «Романсы».
22.30 «Легенды».

10, ЧАЛЬВЕР**Белорусское телевидение**

- 7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономист.

- 8.00 Новости.
8.15 Авто-парк.

- 8.30 «Романсы». Ф/к.

- 8.50 «Эй, гуляю я!» Д/ф.

- 9.05 Мультифильмы.

- 9.35 Королевская охота.

- 10.15 «По дорогам» «Слова о полку Игореве».

- 10.45 Творцы.

- 11.45 Концертный сезон.

- 15.00 Новости.

- 15.10 «Приключения капитана Врунгеля». Мультифильм.

- 18.15 Х/ф «Кафе «НПО».

- 12.45 Латиномания.

- 13.15 «Преступник поневоле».

- 14.50 Сергей Радонежский.

- 15.20 «Гусятница» Д/ф.

- 18.25 Музыкальный антракт.

- 18.40 Экономист.

4 – 10 кастрычніка 1996 г.

5

11, ПЯТНІЦА

Белорусское телевидение
 7,30 Утренний коктейль.
 7,50 Экономист.
 8,00 Новости.
 8,15 «Еще не вечер...».
 8,30 Бархатный сезон.
 9,00 ТВ — школе.
 9,30 «Все дело в шляпе».
 10,00 Мультфильмы.
 10,30 «Дежурная аптека».
 11,30 «Зеркало».
 11,50 Музыка без границ.
 15,00 Новости.
 15,15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультилім.
 15,55 «Как рождается музыка».
 16,35 Педагогический эпірон.
 17,10 Чернобыль: проблемы и решения.
 17,55 Концерты.
 18,25 Музыкальный антракт.
 18,40 Экономист.
 18,50 Новости.
 19,00 Референдум: откровенный разговор.
 19,35 «Дежурная аптека».

ПКФ "ЯХОНТ" реализует

Олифа "Оксоль" - 13200 р/кг.
 Олифа "Композиционная" - 12500 р/кг.
 Карбид (пр-во Темиртау, 125 кг) - 1470000 р/бочка.
 Клей ПВА - 30000 р/кг.

Тушёнка говяжья, 1 мет.банка - 420р., 1кг - 2.35\$.

Сухое цельное обезжиренное молоко 1,5%.

Тел. 45-45-57.

20,40 Копыльская.
 21,00 Панорама.
 21,55 Музыкальный антракт.
 22,10 X/f «Из жизни начальника уголовного розыска».
 23,45 «12, или На ночь глядя».
 0,05 Новости.
 0,20 Акклада.

ГРОДНО:
 17,55 Референдум: судьбу страны решать народу.
 18,10 Только по пятницам.
 21,55 Дневник Приневань.

ОРТ

8,00 Новости.
 8,15 «Новая жертва».
 9,10 Эрадинский. «Загадки Сталина».
 9,50 Очевидное-невероятное.
 10,25 Пока все дома.
 11,00 Новости.
 11,10 «От пятницы до пятницы».
 11,55 «ТАСС уполномочен заявить...» С. 4.

13,10 Счастливый случай.

14,00 Новости.
 14,20 «Город собак».
 14,45 «Созвездие Орфея».
 15,20 «Строй «Чунга-Чанга».

15,40 «Элан и ребята».
 16,05 Действующие лица.
 16,30 «Бокруг света».
 17,00 Новости.

17,20 «Новая жертва».
 18,15 Человек и закон.

18,45 Поле чудес.

19,45 Спокойной ночи, малышы!

20,00 Время.

20,40 X/f «Гений и зло-действо».

22,25 Взгляд.

23,10 Новости.

23,20 Ночной кинозал. «Волковад».

Канал «Россия»

6,00 Утренний экспресс.
 6,25 По дороге на работу.
 6,35 «Мак и Матти».

7,00, 10,00, 16,00, 19,00, 23,00 Вести.

7,20 Утренний экспресс-2.

7,50 В мире капитала.

8,00 Ретро-шлягер.

8,25 «Дорогая редакция...»

8,55 «Санта-Барбара». X/f.

9,50, 23,25 Товары — почтой.

10,20 Торговый дом «Ле Монти».

10,35 «А был ли Каротин?» X/f. С. 2.

16,20 Блок-нот.

16,35 «Челленджер».

17,00 Империя игр.

17,50 Шаг за шагом.

18,00 Вертикаль.

18,25 Бесконечное путешествие.

19,30 «Санта-Барбара». X/f.

20,30 Сам себе режиссер.

21,05 Погода на завтра.

21,10 X/f «Таксист в Нью-Йорке».

22,45 Мультифильм для взрослых.

23,35 Музыка всех поколений.

23,50 Адамово яблоко.

Санкт-Петербург

11,55, 13,55, 15,55, 18,55,

21,55, 23,15 Информ ТВ.

12,10 «Первая любовь».

13,00 Срок ответа — сегодня.

13,30 Советы садоводам.

13,40, 20,35 Телепечубка безопасности.

14,10 «Демпси и Мейкапис».

15,00 Дом кино.

15,40 Сокровища Петербурга. Эрмитаж.

16,10 Ток-шоу «Наобум».

16,40 «Инспектор Гэдже».

17,05 «Солтий».

17,35 Показывает ЛОТ.

18,40 Большой фестиваль.

19,15 Спорт.

19,20 «Первая любовь».

20,10 «Без названия».

20,55 Спортивное обозрение.

21,05 «Демпси и Мейкапис».

22,15 «Приключения принца Флоризеля». С. 2.

12, СУБОТА

Белорусское телевидение
 IV канал, НТВ
 7,00, 9,00, 11,00, 13,00 Сегодня.
 7,15 «Черный осминог».
 8,00 Д/ф «Военачальники. Сер Артур Коррис. Маршал Королевский ВВС».
 8,50 Русский альбом. Группа «Свиноцкий туман».
 9,15 X/f «Подруги».
 10,50 Латиномания.
 11,15 X/f «Смертельное очарование».
 12,50 Доктор Угол.
 13,15 «Преступник поневоле».
 15,00 «Константин Ваншенкин. Поиски сбоя».
 16,05 «Балет Санкт-Петербург. Новости».
 16,40 «Шаман и Венера».
 17,00 «Грецы».
 17,30 Футбольный клуб.
 18,00, 21,00, 23,00 Сегодня.
 18,35 Героя дна.
 19,00 Наше старое кино. Лирическая комедия «Девушка без адреса».
 20,35 Русский альбом. Группа «Моральный ко-

ни». 15,25 Парадоксы истории.
 16,10 «Хотлантан»-дикси-ленд.
 16,40 Детское ТВ: Студия «Вообрази».
 9,05 Здоровье.
 9,35 Уроки Н. Новокиловой.
 10,05 Хоккей. Кубок Европы. «Полимир» (Новополоцк) — «Кренгольм» (Нарва, Эстония). 2 — 3-й периоды. Передача из Витебска.
 11,15 Все про все.
 11,45 «Карлсон вернулся». Мультифильм.
 12,05 Многоголосие.
 12,35 Мир природы и увлечений.
 12,55 С. Мозэм. «Боже, храни короля!» Спект.
 13,40 Коллаж.
 14,10 С. Мозэм. «Боже, храни короля!» Ч. 2.
 15,50 История любви».
 16,10 Творцы.
 16,25 «Приглашают на вечерики».
 17,00 Гандбол. Кубок чемпионов. Женщины. «Политехника» (Минск) — «Монтекс» (Люблин, Польша).
 18,25 К. Дюн матер.
 19,10 В Международный фестиваль искусств «Славянский базар-96».
 20,40 Копыльская.
 21,00 Новости.
 21,45 Музыкальный антракт.
 22,00 X/f «Джонни-красавчик».
 23,40 Видимо-невидимо.
 0,40 Концерт «Рок после канкул-96».
 16,25 «От души и для души»

ОРТ

7,00 X/f «Дежа вю».
 8,45 Домашняя библиотека.
 9,30 Новости.
 0,40 Программа для детей.
 10,05 Гимнастика.
 10,10 Мама и я.
 10,25 Цветы.
 10,50 Поговорим о детях.
 11,00 «Знак Розы». Сериал пр-ва США.
 12,00 Тележурнал для женщин.
 12,20 Повесть о вкусной пище.
 12,45 Камни с той и не с той земли.
 13,00 Новости.
 13,10 Арабианс.

13,20 Сельскохозяйственный журнал.
 13,40 Клуб одиноких сердец.
 14,05 Телетурнир.
 14,25 Четверть часа на экране.
 15,10 «Возращение Третьековки».
 15,55 Возозвращение Третьековки.
 16,20 «Игумен земли Русской».
 17,20 «Гинденбург».
 17,40 X/f «Ночной мотоциклист».
 12,50 Театр + ТВ.
 13,30 Под знаком «Пи».

14,00 Новости.
 14,20 «Возвращение на Остров сокровищ».
 15,10 «Реальное кино».
 «Прибытие поездов», «Счастливые».
 15,50 Америка с М. Таратутой.
 16,20 «Колесо истории».
 17,00 Новости.
 17,20 В мире животных.
 18,05 X/f «Зимний вечер в Гаграх».
 19,45 Спокойной ночи, малыши!
 17,25 Английский язык для детей.
 17,30 Программа для молодежи.
 18,00 Телекомпания.
 18,25 Телеканал.
 18,45 «Каламбур».
 22,10 X/f «Мертвец».

Канал «Россия»
 7,00 Лукоморье.
 7,30 «Эй, ухнем!».
 7,40 «Мак и Матти».
 8,05 Пилигрим.
 8,30 По вашим письмам.
 9,00 Ваш партнер.
 9,15 Парламентская неделя.
 10,00 Вести в одиннадцать.
 10,15 Тележурнал «Здоровье».

10,30 Доброе утро.
 10,55 Мультифильм.
 11,15 «Эй, ухнем!».
 12,25 «Прибытие поездов», «Счастливые».
 15,50 Америка с М. Таратутой.
 16,20 «Колесо истории».
 17,00 Новости.
 17,20 В мире животных.
 18,05 X/f «Зимний вечер в Гаграх».
 19,45 Спокойной ночи, малыши!
 17,25 Английский язык для детей.
 17,30 Программа для молодежи.
 18,00 Телекомпания.
 18,25 Телеканал.
 18,45 «Каламбур».
 22,10 X/f «Мертвец».

Польша-2
 08,00 Панorama.
 08,10 Музыкальная программа.
 08,10 Утренний тележурнал.
 08,40 Театральный союз.
 08,50 Академия здоровья.
 09,00 Местная программа.
 09,30 «Топный дом». Сериал пр-ва США. C. 1.

10,25 Процессы.

13,00, 19,00, 22,50 Вести.

13,20 «Тайна Сахары». X/f.

14,15 Ничего, кроме...

14,30 Де факто.

14,55 Сад культуры.

15,25 Своя игра.

15,55 Футбол. Чемпионат России.

18,00 «Королева Марго». С. 10.

19,35 Субботний вечер на конкурсе «Мисс Европа-96».

20,55 Погода на завтра.

21,00 Двойной портрет.

21,55 «Открытые новости».

23,05 Программа «А».

23,25 Трансляция заседаний сеймики.

23,55 Безопасность.

19,10 Свидание в темную.

20,00 Ретро-шлягер.

20,55 Развлекательная программа.

4 – 10 кастрычніка 1996 г.

6

РЭКЛАМА 72-29-96, факс: (0152)72-35-61

АО "ДИФА"

ПРОИЗВОДСТВО АВТОМОБИЛЬНЫХ ФИЛЬТРОВ:

* воздушные для автомобилей - ВАЗ, "Таврия", "Ока", М-2141, Волга, УАЗ, ЯМЗ-328, ЯМЗ-840, КАМАЗ

* масляные для автомобилей - ВАЗ М-412, Волга, УАЗ.

Двигатели - 8ДМ21, ЯМЗ-32236. * топливные для автомобилей - двигатели тепловой зов, ЯМЗ.

230025, Гродно,

ул. Белуша, 45

КОНТАКТНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ:

47-85-22,

45-33-46, 47-83-14.

ПКФ

«ВАДИС-ІІ»

реализует со склада в г. Гродно и Минске:

* с/х и автошины
15,5/38, 530/610, 720/665,
9,00/20, 10,00/20, 320/508Р,
300/508Р, 280/508Р, 260/508Р,
240/508Р, 220/508Р, 8,40/15,
6,40/13,

* лампы накаливания бытовые и автомобильные,

* продукты детского питания и

сухое молоко по ценам завода изготовителя,

Для оптовых покупателей –

скидка 5%.

Отсрочка платежа до двух недель. рассмотрим предложения по бартеру.

(0152) тел./факс 44-35-65.

ООО «ДИЛЕКС»

продает со склада в г. Гродно:

* счетчики горячей и холодной воды диаметром от 15 до 400;

* шаровые краны диаметром 15-50;

* осадочные фильтры ФДУ диаметром 15-50;

* теплосчетчики ТС-01, ТС-02;

* задвижки чугунные, стальные диаметром 50-300;

* сантехника;

* автошины 175/70 R 13;

* автошины 300 x 508 R.

Ищем региональных представителей по продаже нашей продукции.

(0152) тел./факс 2-14-99.

ОАО "Гродненская мебельная фабрика"
реализует по ценам производителянаборы корпусной мебели "Верас" (от 4 740 000 до 8 000 000 руб.)
шкафы платяные, книжные
столы одно и двухтумбовые
тумбы под теле- и радиоаппаратуру
комоды

Приглашаем посетить наш фирменный магазин

ул. Герасимовича 1, тел. 2-83-86

Усе звесткі даадзены па стану на 1 кастрычніка.

Аэрапорт Абухава, сълесар-сантехнік (5 разрад)

ВКФ «Валента», Кастрычніцкая, 6, маляр (4 разрад), аблакаднік-плітчнік (4 разрад)

Гаралабыт, Азёрская шаша, 32, столяр

Гроднамебля, т. 47-82-37, станочнік /дастанкоў, з-та 600 тыс. руб. (3 разрад); столяр (3 разрад) у эксперыментальніц эцэ

Д/с 47, В. Соламавай, 64, сълесар-сантехнік (ён жа электрык і рабочы па абслугоўванын будынка), з-та 300 тыс.руб.

ДБУ 18, т. 99-11-02, 6-80-44, сълесар-

кар-сантехнік, з-та 750 тыс.руб. (5 разрад)
ДЭП ЖКГ, т. 6-06-13, бляхар, з-та 800 тыс.руб. (4 разрад, можна пеньсіянера) МП «Зядыя», В. Горкага, 100, столяр (3 разрад)

ГСП «Інтэр'ер», Лідзкая, 15-А, мулляр ВБФ Кантакт (упр. механизациі), Сідальская шаша, 18, арматурнік (3 разрад), фармойнік (3-4 разрад) (ведаць пілы пустотнага насыщцу)

МП МКМ, Карбышава, 15, 305, галоўны бухгалтар, з-та 2 млн.руб. (стаж 3 гады, ведаць камп'утар)

Інтарнат 11, т. 45-51-29, сълесар-сантехнік (3-4 разрад)

ВКФ «Орбікс», Камарова, 3, сълесар-сантехнік, з-та 1,5 млн.руб.

РБМУ-1, т. 47-49-06, сълесар-сантехнік (5-6 разрад)

МП Салгей, К.Маркса, 5, тынкоўнік, з-та 1 млн.руб. (пажадана правы кіроўцы)

СПМК Аблспажыўсазу, т. 44-83-89,

нам. галоўнага бухгалтара, з-та 1,5 млн.руб., начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела, з-та 1,7 млн.руб. сълесар-сантехнік, з-та 1 млн.руб. (4 разрад)

АРГАНІЗАЦІЯ
рэкламы ў газетах, на радыё,
тэлебачаны і фотаздымка.
Працуем па выкліку.

Тэл. 44-78-44

ЛЕЧЕНИЕ
остеохондроза, болей и нарушение подвижности суставов квалифицированным врачом.
Тел.: 6-57-19

БЕЛАРУСКІ ФОНД СОРАСА

абвяшчае конкурс праектаў

«ЭКАЛАГІЧНА АДУКАЦЫЯ СТУДЕНТАЎ»

у межах праграмы

«ЭКАЛОГІЯ»

На конкурс прымаюца праекты як ад асобных аўтараў, так і творчых груп.

Проекты пададзены ў выглядзе заявак на грант па форме, якую можна атрымаць у Беларускім Фондзе Сораса або ў яго абласных аддзяленнях:

220027 г. Мінск, пр. Ф. Скарыны, 65, корпус 11А БДПА, пакой 107, Беларускі Фонд Сораса

210026 г. Віцебск, вул. Замкавая, 4, пакой 215, Віцебскае аддзяленне БФС

246652 г. Гомель, вул. Кірава, 32-а, Гомельскае аддзяленне БФС

Заяўкі, пададзеныя не па форме, не разглядаюца.

Проекты могуць мець толькі некамерцыйныя характеристы.

Увага! Для ўдзельнікаў конкурсу будзе праведзены семінар па пытаннях складання і аформлення заявак на грант - 25 кастрычніка а 18 гадзіне па адрасе Беларускага Фонду Сораса.

Апошні тэрмін падачы заявак -

1 лістапада 1996 года (па паштовым штэмпелі).

Заяўкі дасылаюцца па адрасе Беларускага Фонду Сораса, з познакой «Экалагічна адукацыя студэнтоў».

ПАГОНЯ

Запрашаем да супрацоўніцтва пеньсіянераў, студэнтаў, беспрацоўных у якасці грамадзкіх распаўсюджвалчынікаў «ПАГОНІ».

Аплаты - 30% ад кошту разлізаваных экзэмпляраў газеты.

Гэта значае, што за пятніцу і суботу Вы зможаце зарабіць 150-200 тысяч рублёў.

Даведкі па тэлефонах:

72-29-96, 72-35-61.

* Малады мужчына 31 год пазнаёміца з жанчынай для сур'ёзных намероў. Жылыём забясьпечаны. Магчымы шлюб. Маю сына 6 гадоў.

231921, Ваўкавыскі раён, в. Біскупы, 17, С.

Гарадзенская абласное грамадзкае аўдзіаныне

«РАДУЧА»

Таварыства беларускай школы пры падтрымцы Беларускага Фонду Сораса абліжыць КОНКУРС у межах праграмы «НАШ ДОМ - БЕЛАРУСЬ». Эта конкурса:

* падтрымка таленавітай мададзі і разыграванье творчых здольнасцяў

* выхаваньне ў дзяцей любові да сваіх Радзімы

* фарміраванье нацыянальнай самавядомасці - новага пакаленія

ПЕРШЫ КОНКУРС

Конкурс малюнку на палеры «ДОМ МАЕЙ МАРЫ». Узрост удзельнікаў да 10 гадоў. Дата правядзення 13 кастрычніка а 11 гадзіне ў старым парку імя Ж. Э. Жылібера.

ДРУГІ КОНКУРС

Конкурс малюнку на асфальце «МЯГКАЯ ГОРАДНЯ». Узрост удзельнікаў да 18 гадоў. Тэрмін дасылкі - 1 лістапада 1996 г.

Пераможцы конкурса атрымаюць грашовыя гранты і каштоўныя падарункі.

Малюнкі і сачыненні дасылаюцца па адресе:

230015, г. Гродна, вул. Будзёнага, 48. Аўдзіаныне «Ратуша».

Тэл.: 44-22-90.

Прыватныя бясплатныя аўявы прымаюца ў нас і па тэлефону кожны дзень, акрамя суботы і недзелі.

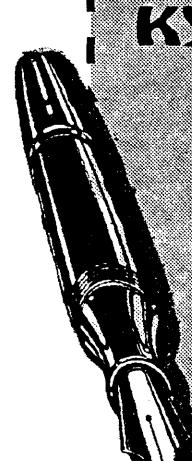
ПУБЛІКАЦІЯ - У ПЯТНІЦУ.

26 Імя і прозвішча

Адрес (тэлефон)

Рубрыка

Тэкст

Выразаны купон з тэкстам аўявы адпраўце поштай, альбо прынесьце ў рэдакцыю самі.

ПАГОНЯ
230023, Горадня,
вул. Дамініканская, 1

РОЗНАЕ

* здыму кватэру.

Тэл. 31-02-41

* дачны ўчастак 10 сотак, 12 км ад

города за Калбасіна.

Тэл. 31-66-38

* электрастансцю.

Тэл. 72-77-38

* канапу (80 \$) б/у, тумбаўку - 20

\$ б/у, вялікую кніжную шафу - 60 \$, колер рыхы

Зав.Шышкіна, 2-2.

ШУКАЮ

працу ў Польшчы, ёсьць вадзі-

цельскае пасьведчанье, замеж-

ны пашпарт. Тэл.: 44-78-44

© PDF: Kamunikat.org 2013

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2013

4 – 10 кастрычніка 1996 г.

7

ГІСТОРЫЯ І КУЛЬТУРА

У 20-х гадах у Альберціне граф Пуслоўскі ахвяраваў для грэка-каталіцкай царквы свае землі, дзе і быў пабудаваны вялікі комплекс, які складаўся з манастыра, семінары і царквы. 26 верасня 1924 году сорак чалавек з ордэна езуітаў, якія належалі да ўсходніх абраду, заснавалі ў Альберціне Усходні місію з навіцыятам. Гэта быў вернікі розных нацыянальнасцяў – рускія з Казані і Сібіры, украйнцы, палакі, славакі, французы, белгари, румыны, беларусы з Польшчы і Вільні.

Альберцінскія езуіты першыя сярод вунітаяў тых гадоў распачалі набажэнства на беларускай мове, яго адпраўляў А. Дуброўскі. У той жа час праводзілася служба на рускай і польскай мовах. Усе манахі, не зважаючы на нацыянальнасць, абавязаны былі выучыць беларускую мову. Для гэтага быў ўведзены агульны чытацьнік і юзлік, лекцыі па гісторыі і географіі Беларусі. Вось што пра гэта пісаў карэспандэнт з Альберціна ў «Хрысьціянскі думы» ад 25 красавіка 1929 г.: «Некаторыя (езуіты), што не знали, або знали кепска нашу мову, прыняліся з шыркым пarywanнем за грунтоўнае яе пазнанне, каб лепей і пілай душой адгадца таму народу, над якім працуюць... Нават розныя сектанты, як баптысты і неахвотныя праваслаўныя, бачачы шчыры намер айсой, намер збагальнення душ і чуючы ясна і разумелася выкладанье разлігійных прадаў у роднай мове, ахвотна нарахоўваюць на набажэнствы.

Дзякія таго, што Альберцінская вуніцкая парафія складаецца не з адных толькі беларусаў, але і з вялікай часткай такіх, што лінц сібе за расейцоў, казанскія гаворацца ў царкве ў дзвінскіх мовах: беларускай і расейскай».

Манастырскі моладзі разам са славянскай і лацінскай мовамі выкладалася беларуская. Маладыя манахі стварылі свой гім «Мы съветачы праўды ў краях заходніх, мы новага здзітра зара...»

«Ад першага погляду на прысутную тут моладзь можна пазнаны дух узаемнай міласці і пашаны чужых сабе народу. Кожны цікавіцца ўзаемным пазнаннем звычаяй, традыцый і поглядом народу... Наогул, можна адзначыць, што ўсе мовы ў кляштары маюць роўную права, кожную можна ўжываць. За сталом съв. Пісаныя чытавацца па-славянску, а іншыя разы па-расейску або па-

ЗЬНІЧКА ВУНІ НАД АЛЬБЕРЦІНАМ

Мілагучная назова Альберцін... Малаянчыя краявіды, якія бавяць вока, невялічкая рабчулка Іса, прыток Шчары, ды бязъмежнае лясное мора... Пра што яшчэ можа вам сказаць назва сёнянняшняга прыгарада Слоніма? Місціны гэтая славуная ня толькі сваім прыродным харастром. Менавіта тут у пачатку XX стагоддзя заходзіўся адзін з цэнтраў вуніцкага руху на Заходнія Беларусі.

беларуску... Гэтак званыя рэкразы, або абавязковыя гадзінныя разгаворы па абедзе і вячэрэ, некалькі разоў у тыдні бываюць абавязкова па-беларуску і па-расейску, іншыя разы, як то «коханы», - пісці пра звычай Альберцінскага манастыра ксёндз А. Станкевіч.

Пры манаstry адкрылі чытацьнік і бібліятэку, пачаў працу тэатральны гуртак.

У 1936 годзе езуіты начали будову царквы: лацінскага касцёла, на што ў Альберціне, ваяводства і асабіст граф Пуслоўскі, які раней даў манаstry зямлю і будынак, ахвяравалі дрэва і цэглу. Святыні быў адчынены ў пачатку 1939 году.

Пры манаstry ў студзені 1936 году было арганізавана Апостальства Малітыў ў форме мужчынскага брацтва пра парапі альберцінскай царквы. Мэтай яго быў актыўны ўдзел сяброву ў жыцці парапі, апостальства слова і прыкладу ў колах недобразычліва настроенных да вуні і ўласнае захаванне, згодна з каталіцкімі правіламі і жыццёю Касцёлу. З гэтай мэтай сябры збираліся раз у два тыдні, у недзеля, на аборы, на якіх пасылаўся караткай уступнай бяседы кіруючага сходам айца пачыналіся неяўлікія рэфераты, прыгатаваныя самастойна, звычайна два або троі, пасылаўся якіх узьнікала цікавасць, часам, ажыўленная дыскусія.

Была ўтворана ў тым самым годзе арганізацыя, падобная да сусьветнай дзіцячай арганізацыі «Рыцарства Ісусава». Называлася яна «Гвардыя Крыжа». Па сваёй форме яна нагадвала сёняншні склаўкі рух. Каб належаць да «Гвардыі», траба было толькі верыць у Бога.

Але ў «Гвардыю» прымалі толькі старшыя хлопцы. Што ж дзіцячыца падлеткай-дзядычы, то для іх існавала Апостальства

Малітывы Маці. Для дзяцей школьнага ўзросту - «Круцьція Эўхарыстычна», а для дзяцей наймалодшых - «Гуртак Анёлаў Стражак».

Царкоўны хор «Круцьція» меў вялікі посыпух у Альберціне і ў наваколі, яго запрашалі на рэлігійныя святыні і канцэрты.

Тут пачаў выходзіць беларускі вуніцкі часопіс «Да злучання», рэдактарам якога быў айцэн Антон Неманцэвіч. Адначасова ён звязаўся працашчам усходнекаталіцкай парапі. І некаторы час імя гэтага знакамітага рэлігійнага дзеяча было звязана з Альберцінам. Першы нумар часопіса выйшаў у студзені 1932 году. На пачатку рэдакцыя часопіса мела няманія супрацоўніка, аднак у далейшым большую частку артыкулаў прыходзілася пісцьці самому рэдактару.

Тым часам умовы вунічнай працы становіліся ўсё цяжэйшымі і цяжэйшымі. Ад 1932 году ў Заходнія Беларусі не адчынілі ніводнай новай вунічнай плюцоўкі, а нават некаторыя з тых, што быў адчынены да гэтага часу, паводле ліквідавалі.

У 1938 годзе быў спынены выхад часопіса «Да злучання» толькі тому, што ён выдаваўся па-беларуску. Альберцінскі манаstry быў засуджены шпигунамі, якія сачыліся кожным, хто сходыўся прыезджайці, а нават некаторых адвядвалікай папы затрымлівалі і пасылаўся допыту ў Слонімскім крэпасці. Высыпала, з папярэднім больш не паказавацца ў Альберціне.

Прыдзірлівасць польскай адміністрацыі да ўсходнекаталіцкіх сяяўтароў і парапіў мела на мэце адхвоціць ад ўслякай дзеянасці і праз гэтага давесці парапі да занядобу, але сваёю нахабнасцю гэтага прыздэрвікі выкіпіла агульнае абурэнненне. Урэшце наўратыліся ў Альберціне.

Прыдзірлівасць польскай адміністрацыі да ўсходнекаталіцкіх сяяўтароў і парапіў мела на мэце адхвоціць ад ўслякай дзеянасці і праз гэтага давесці парапі да занядобу, але сваёю нахабнасцю гэтага прыздэрвікі выкіпіла агульнае абурэнненне. Урэште наўратыліся ў Альберціне.

Для належнай працы неабходна было мець адпаведныя кадры, што, на жаль, было самай вялікай праблемай, бо і так нешматлікія кадры, якія працавалі на Заходнія Беларусі да 1939 г., у час вайны значна зменшыліся.

У вырашэнні гэтага складанага пытання па-

вінен быў бы дапамагчы Альберцінскі манаstry. Але ўстанаўленыя беларускага ўладаў Грэка-Каталіцкай царквы, якія засудзілі, выклікала супраціўленне праваслаўнага духоўства і актыву. Кожны крок у дзеянасці экзарха супрадаваўся даносамі ў нямецкую гестапа. У выніку, летам 1942 году Неманцэвіч быў арыштаваны без апіка, хадзіў фіксіраваны, аблівіонаваўся. І замест абыцанага вызваленія экзарха нямецкую гестапа прысыпешым тэмпам праводзіла поўную ліквідацыю Экзархату. І калі ў канцы верасня ў Альберцінскім манаstry з'явіўся адзін з наёснікі экзарха - Леў Гарошка, - каб, прынасіц, часова аблігуюць тымчасовую парапію, дык у Слонімскім Губіцкамісарыяце яму было загадана неадкладна вярнуцца туды, адкупіць прыехаў. За невыкананыя загады пагражалі недвусэнсійным «строгім пакараннем». Праз пару тыдняў пасыль гэтага вывезлі ў Нямеччу вялікую частку альберцінскіх парапіў і настаўніка школы, а царкву зачынілі.

Дзе і як загінуў а. Антон Неманцэвіч - да гэтага часу не ўдалося атрымаць пазынкі звестак. Альберцінскі манаstry быў разганаўны і парапію з'явіўся ўладаў. Усяго жа ў 1926-32 гады ў Альберціне прайшлі падрыхтоўку і быў наскрываўся ў іншыя ўсходнія епархіі звыш 60 місіянероў, калі не ліквідні 30 манаstry вуніцкага манаstry.

Вынік, безумоўна, неадэкватны тым выспікам, якія палажылі людзі, адданыя справе адраджэння нацыянальной царквы. І зразумела, чаму атрымалася так. Ніколі, можа за выключэннем першага стагоддзя з часу ўтварэння царквой Вуні, яя мела яна спрэчныя умовы для пайнаройнай сваёй дзейнасці, хадзіўся ўладамі вуні была забаронена. Беларусь пазбавіў народнай ролі, зноў падзяліў людзей на каталікоў і праваслаўных. Вось адні з галоўных прычын слабай нацыянальной кансалідацыі, трагічныя наступствы якіх мы перажыўам сёнянне.

Ірина ЧЫГІР.

НАСУПЕРАК СТЭРЭАТЫПАМ

Накладам усяго ў 100 асобнікаў у Горадні выйшаў сусветнавучальны дапаможнік «Асноўныя этапы беларускай дзяржавайнасці».

З-за сваёй унікальнасці і каштоўнасці паданы матэрыял ўстанаўліўся на сапраўдны падарунак для ўсіх аматараў гісторыі Беларусі. Да нядайшага часу навуковыя даследаванія на гісторыі беларускай дзяржавайнасці не толькі не вяліся, але і былі немагчымы, бо супярэчылі Канстытуцыі БССР 1978 году, у якой съцывярджалася, што беларусы здабылі сваю дзяржавайнасць толькі ў 1917 годзе. Насуперак гэтаму падыходу, айтары, вядомыя гарадзенскім навуковцамі М. Сільчанка і Б. Басюк у сваім дапаможніку праканану паказалі наяўнасць шматвеявай гісторыі беларускай дзяржавайнасці.

У першым раздзеле «Вытокі беларускай дзяржавайнасці» аўтары ўносяць пэўныя карэктывы ў хранаграфічныя даследаванія па-беларуску.

У раздзеле «Беларусь у складзе СССР» паказаны падзеі ад пачатку Лю-

таўскай рэвалюцыі да 1990 году, у якім быў прынятая Дэкларацыя аб дзяржавнай суперэнтэце. Шмат увагі ў раздзеле наладацца гісторыя БНР, стварэнне якой аўтары лічаць «плённымі крокамі, памнінкамі да аднаўлення нацыянальной дзяржавайнасці, якія ў тагачасных гісторычных умовах рэалізавацца не змаглі. Разам з тым, М. Сільчанка і Б. Басюк не падзяляюць распаўсюджаную сёнянню думку, што створаная большавікамі, як альтэрнатыва БНР, БССР мела реальны суперэнтэт у складзе СССР.

Па словам саміх аўтараў, съцывілы аў佈'ем прапанаваных чытачам даследаваніяў ня можа прэтэндуваць на даследаванію паўната асъвялення выбранай імі праблемы. Па звестках «ЛАГОНІ», абодва навуковыя аўтары ўзбраены на гэтую тему. А таму будзем чакаць ад іх адкрыцця новых цікавых старонак гісторыі нашай дзяржавы.

Вітаў РУДНІК.

5 кастрычніка

1460 г. (дата спречная) Нарадзіўся Аляксандр I Ягелончык, вялікі князь з 1492 году (абраны на гарадзенскім сойме). Надаў Горадні поўнае магдэбургскія права.

6 кастрычніка

1876 г. У Асташыне (Наваградзкі раён) нарадзіўся (120 гадоў таму) Ян Булгак, вядомы этнограф, краязнавец, фотамастак.

7 кастрычніка

1765 г. Нарадзіўся Міхал Клеафас Агінскі, знакаміты кампазітар, палітычны дзеяч, удзельнік касцюшкавскага паўстання.

8 кастрычніка

1890 г. У Горадні нарадзіўся Лейб Найдус, выдатны ўкраінскі пэзі і перакладчык, аўтар чатырох літаратурных зборнікаў.

9 кастрычніка

1916 г. Вёцсы Запольле нарадзіўся Ніна Тарас (спаўніца 80 гадоў), вядомая паэтка. Вучылася ў Наваградзкай гімназіі, значчыны час жыла ў Лідзе.

10 кастрычніка

1838 г. Нарадзіўся Ян Ваньковіч (сын славутага мастака), актыўны ўдзельнік збройнага чыну 1863 году (важыў пад псевданімам Ляліва). Пазней з дапамогай Э. Ажэшкі эміграваў у Аўстра-Вугоршчыну.

Падрыхтаваў Ул. ХІЛЬМАНОВІЧ.

4 – 10 кастрычніка 1996 г.

8

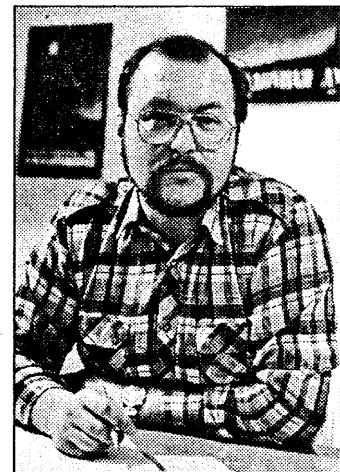
НА ФЕСТЫВАЛЬ З "ЦУДОЎНАЙ ДУДКАЙ"

3-б каstryчніка Гарадзенскі абласны тэатр лялек удзельнічае ў Міжнародным фестывалі тэатраў памежных гарадоў «Белая Вежа-96». Напярэдадні фестываль наш каэрспандант сустрэўся з галоўным рэжысёрам тэатру Міколам АНДРЭЕВЫМ.

- Спадар, Мікола, з якім пачуцьцем вы ведзце на фестываль у Берасьце?

- Вядома, з пачуцьцем радасыці, бо будзем граць на Фестывалі сцэпактакль для дзяцей паводле п'есы В. Вольскага «Цудоўная дудка». Дый, увогуле, цікава, што пранапануючы нашым маленікам гледачам госьці з Польшчы, Рәсей і Украіны.

- А як жа са сцэпактаклямі для дарослых, напрыклад, с «Тутэйшымі» паводле Я. Купала?

граў адну з галоўных ролей у гэтым сцэпактаклі. І вось 20 верасьня «Тутэйшыя» зноўку ажылі на нашай сцэне. Самае цікавае, што за два гады амаль цалкам зъмяніўся сэнс п'есы і, адпаведна, рэакцыя публікі. «Тутэйшыя» сёння як николі актуальная!

- Ці пабачыць гарадзенцы ў гэтым годзе якую новую пастаноўку?

- Зараз праца ідзе над п'есай для дзяцей «Чароўная лямпа Аладзіна». Так што хутка запросім гледачоў на прэм'еру.

Гутарыў Людвік САРОКА.

КІНААФІША ГОРДНІ

«ГРОДНА»: 4,5,6 каstryчніка - «Касымічна заварушка» - 9.50, 11.40, 13.30, 15.20, 17.20, 19.10, 21.00. ВІДЭА: 4 каstryчніка - «Касымічны паліўнічы» - 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00.

«КАСТРЫЧНІК»: 4,5,6,7 каstryчніка - «Паварот лёсу» - 10.00 (ільготы), 11.50, 13.40, 15.30, «Карабель «Анжэліка» - 15.00, 17.00, 19.00, 21.00, «Золата Макены» (2 серы) - 15.20, 17.20, «Сэктові пачуцьцё» - 19.20, 21.00. ВІДЭА: «Дзікі Біл» (баявік) - 15.00, «Сыпіна да сыпіны» (баявік) - 16.50, «Залатое вока» - 18.40, 20.30. КІНО-ДЗЕЦЯМ: 5 каstryчніка - «Сабака ў скрыні» (Балгарыя) - 12.00. «Прыгоды мышынага сышчыка» (мальтф.) - 13.30, 6 каstryчніка - «Ерапаш» (сыпецвыпуск) - 12.00, «Каты-арыстакраты» (мальтф.) - 13.30. Школьная дыскатэка - 18.30. НАЧНЫ КЛУБ: штодзённа музична-забаўляльная праграма - 22.00 (панядзелак і аўтарак - выхадны).

«ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»: 4 каstryчніка - «Разгневаны бяглак» (баявік) - 12.10, 16.30, 20.50, «Элітрап» (фант.тылер) - 14.20, 18.40, «Логава зъмяй» (жахі) - 11.20, 13.50. «Салон Күці» (эротыка, да 18 гадоў) - 16.00, 20.00. «Мастацтва канань» - 18.00. ІМЯ ПУШКІНА: 4 каstryчніка - «Гульня съмерці» (баявік) - 10.00, 13.40, 17.20. «Вяртаные дракона» - 11.50, 19.10. «Неверагодныя прыгоды» - 15.30. Дыскатэка - 21.00.

«КОСМАС»: аўтаадказчык - 44-01-81.

«УСХОД»: аўтаадказчык - 47-81-29.

СПАРТЫЎНАЕ АСАРЦІ

Падобна на тое, што эпіцэнтр спаборніцтва па гульнявых відах спорту зараз перамясціўся з сталіцы ў горад над Нёманам. Съведчаннем таму процьма разнастайных матчуў за апошні месяц. Прыкрам толькі тое, што каліаспартава чынавенства ня здольнае нават варухнуч пальцам, каб развесці на іншы час розныя спаборніцтвы. Так, у апошнім суботу верасьня аздін на адно «накладаліся» валейбол, баскетбол і футболь. У выніку, на ўсходзе патрапіла ў наш сёньняшні агляд.

СЕВІЛІ Беларусь-Францыя - 3:1 (17:15, 10:15, 15:2, 15:11)

Цэнтральнае дзейзі «гарагачаў» дні стаўся адборачны матч валейбольнага чэмпіянату сярод жанчын. У сустэрчы з фаварыткамі групы - францужанкамі беларускі спарцмэнкі выявілі лепшыя валявія і майстэрскія якасці, здабыўшы надзвычай важную перамогу. Гарадзенскі комплекс «Вікторыя» супраўды спраўджае сваю назу.

Між тым, першыя два сэты

выклікалі значныя сумнівы на конт удалага выходу. У стартавай партыі францужанкі амаль не памяляліся і захапілі ініцыятыву. Ударна «малаціпа» Ірына Гарбацию (былая жыхарка Беларусі, зъмянівшая грамадзянству). У нашых жа разладзіўся прыём. Першай схамянулася Марына Клемез (дарэчы, мясцовая выхаванка), яе высілкі падтрымала Тэццянія ліку і ўрэшце сэт застаўся за беларускамі. Паслыя другога лік параўнічыся - 1:1. Кульминацыя і развязка наступні лік ў трэцім - дэмаралізаваныя

госьці элементарна «класыпіліся». Рэч у тым, што не пайшла гульня ў Гарбацию, чым беларускі трэнер Анатоль Сыціашка і яго дружына пісменна скрысталіся. Заключная партыя была дастаткова занятая і ўсё ж перамаглі нашыя. Такім чынам, зборная Беларусі зімінала даволі неблагая шанцы на перамогу ў кваліфікацыі. Сёньня гуляеца супрэчча ў адзаке ў Рэне (Францыя). Нават у выпадку паразы (з меншым, безумоўна, лікам) перспектыва добра - застануцца матчы з ўчынімі аўтасайдэркамі групы - югаслаўкамі.

«Гродна-93» - «Сож» (Гомель) - 97:82 (самыя выніковыя ў гарадзенцаў: Качан - 21, Маклакоу - 19, Чарняк - 17) і 91:84 (Шарко-26, Качан - 19, Чарняк - 16)

Распачаўся 5-ы нацыянальны чэмпіянат па баскетболе. Чэмпіёны краіны ў стартавых паяданыках прымалі на сваёй пляцоўцы гомельцаў. Страціўшы ўвесь квартэт з стартавага складу (Альшэўскі, Васінеўка, Грыгор'еў, Ладкі) Яўген Кец (інтэрв'ю з ім чытайце ў адным з бліжэйшых нумароў) змушаны па-сутнасьці ствараць новую каманду, канс truyvyačy іншыя тактычныя схемы. Паўнавартасных гульцоў зарэз у клубе толькі 6-7 чалавек,

ўнайя праблема - кароткая лаўка запасных. Што і пацвердзіў ужо першыя сустрэчы. Больш захапляльным выдаўся патропны матч. На перапынак супернікі выправіліся пры ліку

40:35 на карысць гаспадароў. А ў другім тайме на гарадзенцаў стаў цінцу груз фалоў. Гасцікамі нават удалося паразіці лічбы на табло - 72:72. Праз хвіліну пяты папярэднікі атрымлівае Уладзімір Кец. Тут же Віталь Маклакоў марнуе два штрафных, але сам і разблітуеца далёкім кідком. Качан і Шарко падхоплююць пары і чэмпіён ужо не стрымаца. Сапраўднымі лідарамі выявіў сябе Уладзімір Шарко, няледзічы на тое, што гулья паслыя траўмы. А вось выніковая гульня Юры Качана стала прыемным

«выдалі» з 20-й па 30-ю хвіліны.

У адным з эпізодаў паслья ўдару галавой стопера Касіока, Бурнос ледзь перавёй мяч над перакладзінай. І тут жа, паслыя кутнія брамнік лідчукой памыліўся на выхадзе - той жа Касіок па гандбольнаму пераправіў мяч у сетку. Адыграліся госьці на зыходзе тайму - Юры Раманоўскі моцна прабіў з-за межаў штрафной, мяч зрыкаштаваў, а Рыбак, па

заганнай звычыцы, вышашы да-

лёка наперад, альпінусы ў «мёртвай» зоне. Зайважым, што гэта быў першы гол «Абутніка» за ўсё нацыянальныя чэмпіянаты на нёманскім полі.

Паслыя 24 туру стаўнівіча

абодвух клубаў застаецца кры-

тычным - «Нёман» на трэцяцатын

радку, «Абутнік» - перада-

пошні.

заганнай звычыцы, вышашы да-

лёка наперад, альпінусы ў «мёрт-

вай» зоне. Зайважым, што гэта быў першы гол «Абутніка» за ўсё нацыянальныя чэмпіянаты на нё-

манскім полі.

Паслыя 24 туру стаўнівіча

абодвух клубаў застаецца кры-

тычным - «Нёман» на трэцяцатын

радку, «Абутнік» - перада-

пошні.

Уладзімір ХІЛЬМАНОВІЧ.

«Гродна-93» - «Сож» (Гомель) - 97:82 (самыя выніковыя ў гарадзенцаў: Качан - 21, Маклакоу - 19, Чарняк - 17) і 91:84 (Шарко-26, Качан - 19, Чарняк - 16)

Становішча «у хвасціце» турнірнай табліцы змушала абодві клубы гуляць на перамогу.

Ініцыятывай пераважна вадодалі нёманцы - ужо на першых секундах галкіпер гасціц Бурнос двойчы нагамі (!) адбіў не бяспечныя ўдары. А лепшыя фрагменты ў матчы гарадзенцы

блізьніты (21.5-21.6) Ад цёмных хмары, што нядайна віслі над Табою, не засталось ані зіньнія. Іншо мае трывалае становішча і дамагачы. Бойся, як агно, песімістай.

БЫК (21.4-20.5) Рамантчыны дні для ўсіх закаханых Быку. Самотнікі-пад таго знаку маюць шанцы супрэць свайго Адзінага ці Адзінай. Асабліва ўдалыя выходныя дні.

БЛІЗЬНІТЫ (21.5-21.6) Ад цёмных хмары, што нядайна віслі над Табою, не засталось ані зіньнія. Іншо мае трывалае становішча і дамагачы. Бойся, як агно, песімістай.

ПАК (22.6-22.7) Неўзабаве падвясіцца ўплыў Венеры, што паспрыяе паразуменню з закаханым. А ў нядзелю гэтая планета яшчэ больш уразнастасць вашу любасць. Ня страць моманты.

СКАРПІЕН (24.10-22.11) Зважай, мугучы быць непараўнаны ў адносінах з блізкімі. Але, маючы ўпэйненасць - змагайся! Прайсніца сеё-тое ў пачуцьцях, толькі не выяўляй заіздрасць.

ШАПЛ (24.9-23.10) Добры час у Тваймі жыцці. Посьпехі працы, а ў выходны дні - у сябраванні. Супрацоўніцтва з Баронам амбрыкай з роднымі, каб не лакрӯйдзіцца, дзеяў Ты заядба.

ДЗЕВІ (24.8-23.9) Перад Дзёвамі дні поўнія шчасці. А свадобныя асобы з-пад таго знаку могуць дайсці да вісцельля. З гэтай нагоды сканчай вытворчыя справы, каб нішто не замінала.

ШАПЛ (24.9-23.10) Добры тыдзень на прынайцце важных асабістых надумай. Можаш відагацца ў спраўах бізнесу і быць пўным након таго, што цябе каюць.

ШАПЛ (24.9-23.10) Добры тыдзень на прынайцце важных асабістых надумай. Можаш відагацца ў спраўах бізнесу і быць пўным након таго, што цябе каюць.

РЫБЫ (20.2-20.3) У выходны дні можаш мец кепскі пачуванні. Помнікі, на пачатку восені варта мец пад руку лімікі да прастуды. З панізелку настрой Табе палепашаць посьпеху ў вытворчых справах.

СТРАЛЕЦ (23.11-21.11) Дні поўнія вынітых і раптowych здарэнняў, як вытворчых, так і таварыскіх. Чынная, праца зяліяеца Твайі стыхій, але на раскідайся сіламі.

КАЗЯРОГ (22.12-20.1) Зоры вішчуць Быча шасчы і каҳаны. Падмаций саве пачуцьці дэней, а я спомівамі. Можаш відагацца дні выйсці з каҳаным на шапцы ці дыскатэку.

ВАДАЛЕЙ (21.1-19.2) Вяртаныне жыцьцёвых пасльехаў. За адным разам прапраўніца Твайе пачуванні. Лекам аў восеньскага суму можа стаць спатканне з якім любым з-пад знаку Странцы ці Быка.

Рыбы (20.2-20.3) У выходны дні можаш мец кепскі пачуванні. Помнікі, на пачатку восені варта мец пад руку лімікі да прастуды. З панізелку настрой Табе палепашаць